

JAROSLAV VALEČKA
obrazy / paintings

Jaroslav Valečka

Obrazy / Paintings

Galerie Pintner

Frankfurt am Main/Hofheim

12.3.~23.4.2006

Oblastní galerie Vysočiny

Jihlava

1.5.~30.6.2006

Galerie CHKO Labské pískovce

Děčín

12.7.~27.8.2006

Galerie XXL

Louny

13.10.~8.11.2006

Galerie Vltavín

Praha

Zajatec snů

Jaroslava Valečku lze zařadit mezi současné autory, kteří jsou svou tvorbou přirozeným způsobem napojeni na tradiční výrazové proudy, projevující se napříč dějinami malířství. Hlavní pilíře Valečkovy malířské poetiky tvoří tendování k symbolickému výrazu, archaické formě, ale také k postižení a zmapování obecnějších psychologických stavů lidského jedince. S tím je spojena vedle volby tradičních námětů (krajina, figura, podobizna) jistá expresivita a zkratkovitost, která se projevuje ve vlastním budování a skladbě obrazu. V přehledu dosavadní autorovi produkce lze zaznamenat vývoj od počáteční takřka nekorigované exprese, přes postupně koncentrovanější obrazová sdělení nabytá obsahy a mýty až k jakémusi popisu vnějších krajinných a prostorových konstelací, které konkrétně utvářejí, proměňují a modelují mikrosvět lidského jedince.

Počátky Valečkovy malby, spojené ještě se studiem na AVU (kolem poloviny 90. let 20. století), charakterizuje vysoký stupeň emocionality projevující se ve volbě námětů stejně jako v anarchizující „bez řádové“ formě. Jedná se o živelné malířské exploze, kde vlastní námět vystupuje a zase mizí v kotli jakési horečnaté barevné substance kolující po ploše plátna. Z víru všeovládajícího chaosu jsou vyvrhovány jednotlivé prvky nebo alespoň něco, co na ně vzdáleně odkazuje. Významnou roli tu hraje podvědomí. Typické jsou v této souvislosti motivy vlásečných až dětsky malovaných postav s velkou hlavou (občas nadsazené prvky obličejů), potácejících se v temných, melancholicky rozevlátých krajinných rámcích. Už tak těžko přehlédnutelný celek obrazu pohlcuje a znejistuje všudypřítomná tma, nebo alespoň šero. Objevují se tu výrazné stíny, které samy vystupují jako oživlé „tkáně noci“. Valečka tak psychologizuje a tedy oživuje přírodu. Propůjčuje jednotlivým přírodním i civilizačním rámcům schopnost jednat (Dům mé milé). Rozsáhlý soubor prací je věnován oblasti snových traumat (Červená Škodovka).

Vyostřenost, místy až výrazová afektovanost raných obrazů se kultivuje v pomyslné druhé fázi Valečkovy malby (druhá polovina 90. let). Noční krajiny jsou zachycovány ve větším výřezu, většinou jako obzory. Jsou více formálně sevřené a barevně sjednocené temnou tonalitou. Krajina je ožívována kontrastními světelnými prvky – hvězdy, komety, rozsvícená okna, ohně apod. Objevuje se dějová fikce. Mezi klíčové obrazy této etapy lze zařadit Bílou noc. Divák jakoby vstupoval do obrazného světa melancholických vytržení plynoucích z konfrontace lidského jedince s nadčasovým „všehomírem“. Romantizující tendence se objevují v dekadentně laděných podobiznách (Kuřák, Mlčení) i v munchovských krajinných scénériích na opuštěných březích, bezprostředně blízko varovné, vtahující a nevyzpytatelné vodní hladiny nebo uprostřed lesních interiérů. V jinotajných podobiznách se Valečka staví skepticky k přirozenému poslání člověka na zemi (Nevěsta, Panna). Obrazem personifikuje osudovost někdy až determinaci lidského údělu (Malíř, Vrah). V těchto momentech se přibližuje k oblasti senzitivně vnímaného naturalismu, oproštěného ale od moralizování. Skepse tu dominuje nad kritickým vztahem k intenzivně pocíťovaným skutečnostem. V obrazech této doby se projevuje silná mytizace reality (Čarodějnice), někdy hraničí s fikcí hororovou (Ptáci, Strážci). Valečka tu přiznává vliv filmové estetiky, především snímků Ingmara Bergmanna a Davida Lynche, stejně jako vlivy literární (A. Strindberg, S. Brzbybiszewski).

Zatím poslední období Valečkovy malby (po roce 2001) lze vymezit formálním i obsahovým zkliďněním. Autor se stává, narodí od své dřívější pozice, více pozorovatelem, nežli přímým účastníkem dějů. Tento distanční postoj vyplývá především z krajinných motivů. Mizí z nich ambivalentní pocit úzkosti, pokory a úcty, děsu i vědomí nutného následování. Přibližují se tomu, čím jsou, krajinnými rámci protkanými vodními toky, modelovanými do podoby hornatin, pahorkatin a nížin, zalité slunce, ovládané tmou apod. Stále více se připodobňují skutečné krajiny severních Čech, z které Valečka čerpá své motivy od samého začátku. Jakoby tu docházelo ke smířování dvou dříve nesmiřitelných světů – makrokosmu se svými nadčasovými zákonitostmi a lidského mikrokosmu mizícího v propadlšti času. Také ve figuře se Valečka věnuje více popisu skutečnosti. Figura dostává plastičtější, lidský rozměr, i když její problematičtější životní role, otázky a pochyby o jejím osobním naplnění, stále přetrvávají, pouze se odehrávají v jiné rovině.

Byla-li na začátku manifestována autorova niternost především projevy extenzivními – radikálním expresivním výrazem, a byl-li tím kladen důraz na základní a zásadní podíl jedince na formování svého já, je z posledních děl patrný přesun autorovy pozice ke střízlivějším a prozaičtějším východiskům. To patrně zapříčiňuje posun od vnější gestické bezprostřednosti a výrazové exprese k intenzivnějšímu postihování vnitřních dramát lidského jedince v opticky ladnějších formách. Valečka neopouští svou malířskou poetiku, pouze, zdá se, reviduje vlastní pozici v ní.

The Magical Painting of Jaroslav Valečka

Jaroslav Valečka is one of the most interesting and most talented representatives of contemporary Czech artistic generation. He graduated at the Academy of Fine Arts in Prague and Prague is also his place of residence. However, he spent a significant part of his life in the country, namely in Northern Bohemia. His bond with the dark romance of Northern Bohemia can clearly be identified in the themes of his work, and leaves visible marks on the character of his artistic personality. Valečka has never been, nor ever aspires to be an ambitious leader of artistic avant-garde, and his paintings are definitely not meant to amaze the public. In fact, the power of his paintings rests in a particular intimacy of his work and also in an exceptionally balanced quality of his artistic production. His talent can easily get lost in group exhibitions, where an individual author is represented by one or two pieces. Nevertheless, the larger the collection of Valečka's work is, the better one can realise his qualities as a painter. Valečka cannot be expected to produce a single masterpiece overshadowing everything else. His work tends to develop slowly, it matures step by step and materialises in tens of full-blooded, authentic pieces. These can become an integral part of public and private gallery collections, just like Grimshaw's nocturnos, landscapes of Worspswede group, which can also hardly be represented by a single piece, yet undoubtedly present quality art.

I am not referring to the respective artists just incidentally. In fact, Valečka's paintings are both classical and contemporary at the same time. Czech painting is now absorbed by omniscient reminiscences to 20th century abstract art. Being inspired by historical tradition of painting is not bad in itself. No artist creates in vacuum and is—at least subconsciously—made to be receiving impulses from things already done. Czech artistic milieu today, however, tends to adore 20th century painting, which makes it difficult to fully appreciate the values of other artistic styles. The impulses of classical modern art and of abstract art produced between two world wars in particular, come back over and over again in a more or less pulverised form. Valečka overcomes this crisis by going back to the tradition prior to modernism. His figurative motives remind us of Edvard Munch, his themes and composition recall Friedrich's romanticism and symbolism of the SURSUM group, and the way he handles colour and light is close to luminism, a style at the turn of 19th and 20th centuries.

Nevertheless, Valečka does not produce copies. He absorbs impulses and his own creativity forges them into a new integral unity. In that sense, his works have a totally contemporary feeling. The themes of his paintings are usually village settings from Lužické hory in Northern Bohemia. These are landscape views, either empty or with only sketched figures. Alongside his landscapes, Valečka also paints figurative scenes. They are typical for their dreamlike magic. (Valečka's relatives and neighbours gain the quality of Arbes's characters from his romanettos.) Magical effect is underlined by evening and night sceneries in which his paintings are set. The quality of the painter becomes even more obvious in relation to his landscapes. He sometimes leaves them empty, sometimes they get populated by peculiar figures. In his figuration he joins the expressionist, Munchian understanding of the figure with an introvert, dreamy romanticism. His figures have only sketched faces which make them look ominously mysterious. The power of Valečka's paintings, however, rests mainly in his fascinating handling of colour and light. Colour and light create an integral unity, a peculiar medium woven from unbelievably fine hues and mystically shining light. When combined with unusual sacred themes, this medium gains a magical character. A church with a burning tower on one of the paintings is transformed into a tabernacle glaring with mystical light.

Valečka confidently manages composition and deep structure of his paintings. His technical virtuosity is joined with the originality of his themes and his suggestive handling of colour and light. Valečka is becoming one of the most talented Czech painters with a clearly defined direction.

Robert Janás

Dům mé milé / House of my love

olej na lepence / oil on paperboard | 1993 | 46 x 64 cm

Bílá noc / White night
olej na plátně / oil on canvas | 1997 | 100 x 100 cm

Kuřák / The smoker

olej na plátně / oil on canvas | 1997 | 71 x 71 cm

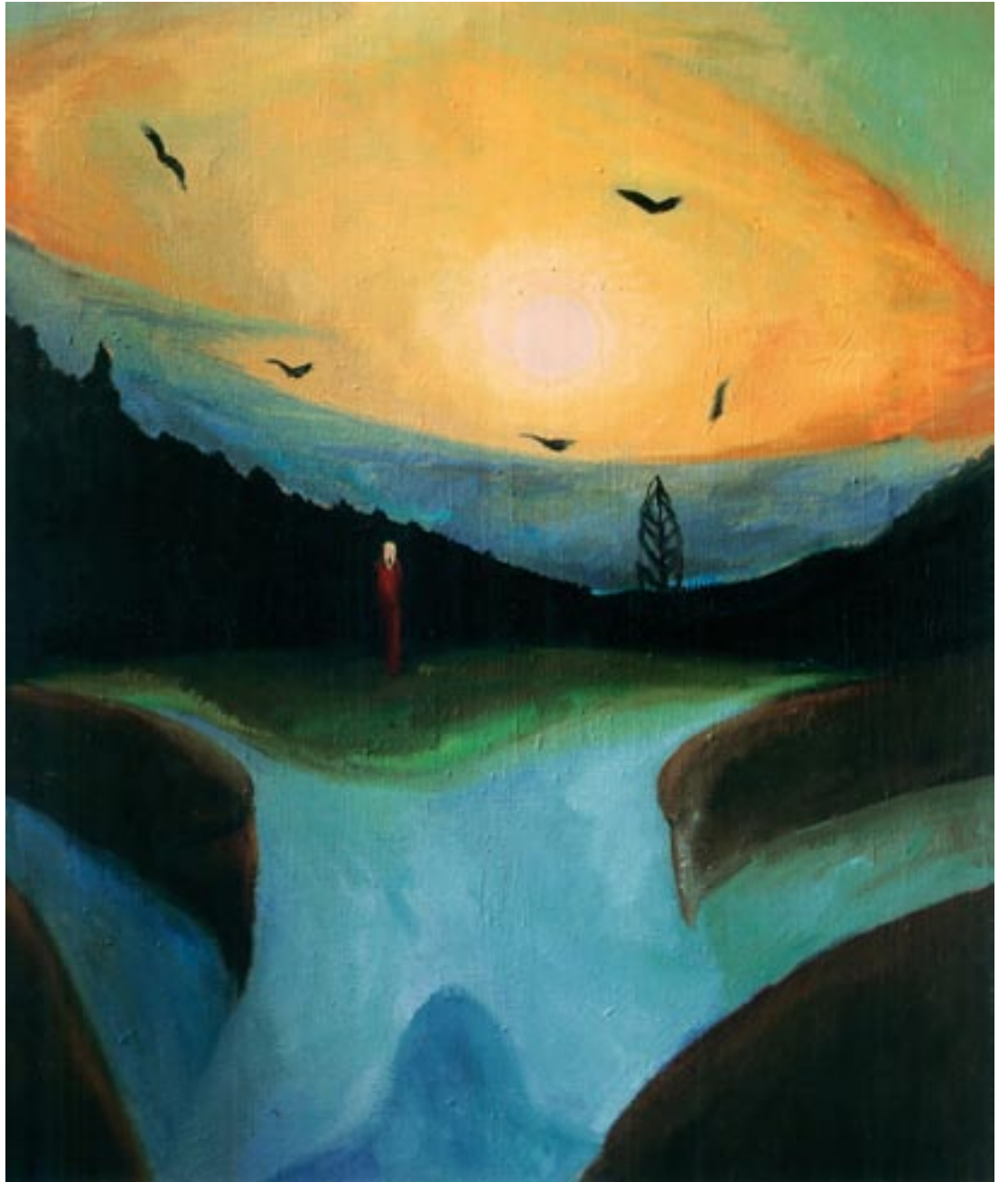

Nevěsta / The bride
olej na plátně / oil on canvas | 1999 | 85 x 54 cm

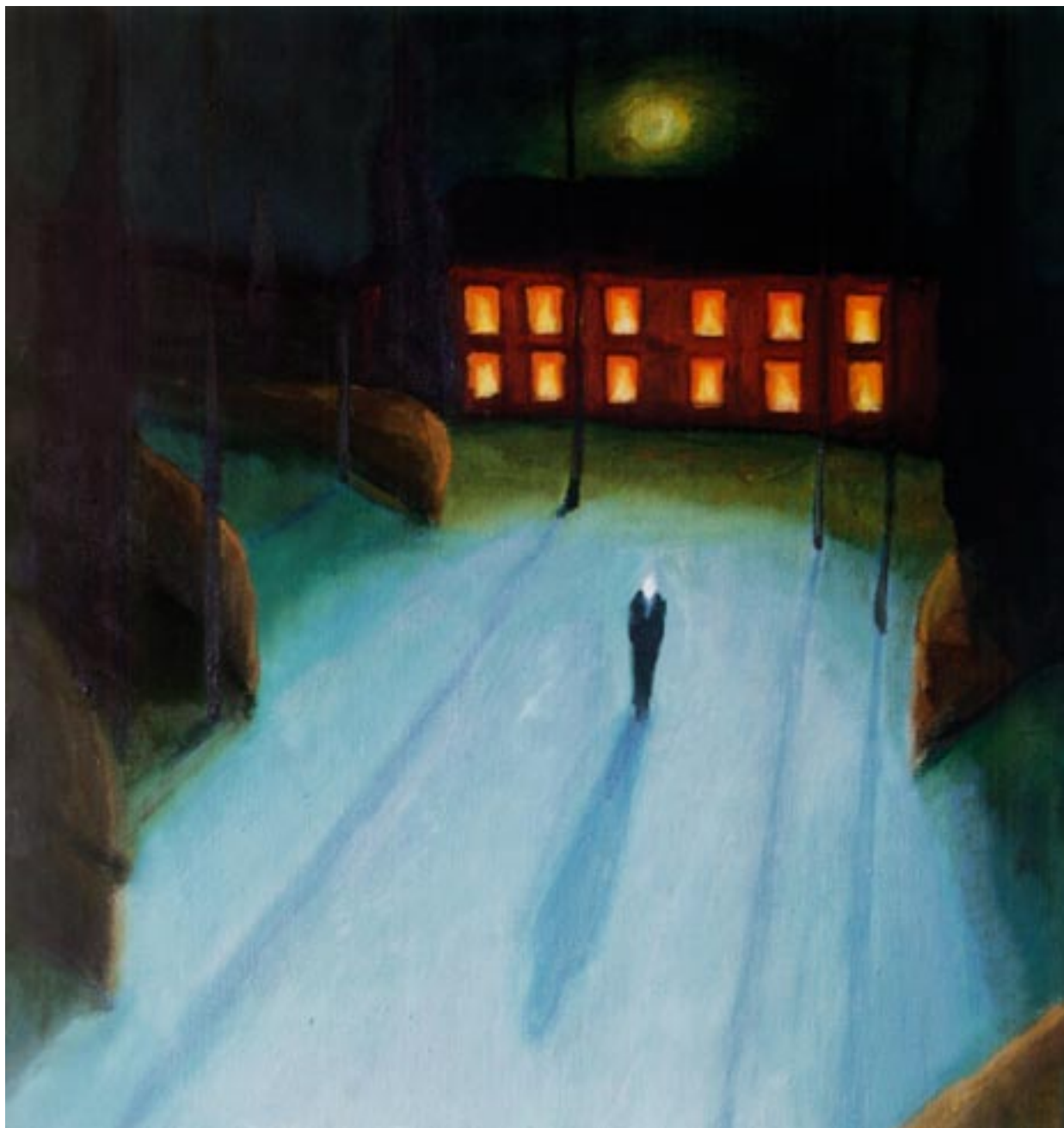

Strážci / The guards

olej na plátně / oil on canvas | 2000 | 154 x 96 cm

Ptáci / The birds
olej na plátně / oil on canvas | 2000 | 110 x 100 cm

Vrah / The killer

olej na plátně / oil on canvas | 2000 | 88 x 88 cm

Hvězdná noc / Starry night
olej na plátně / oil on canvas | 2001 | 91 x 116 cm

Jezero / The lake

olej na plátně / oil on canvas | 2001 | 115x 85 cm

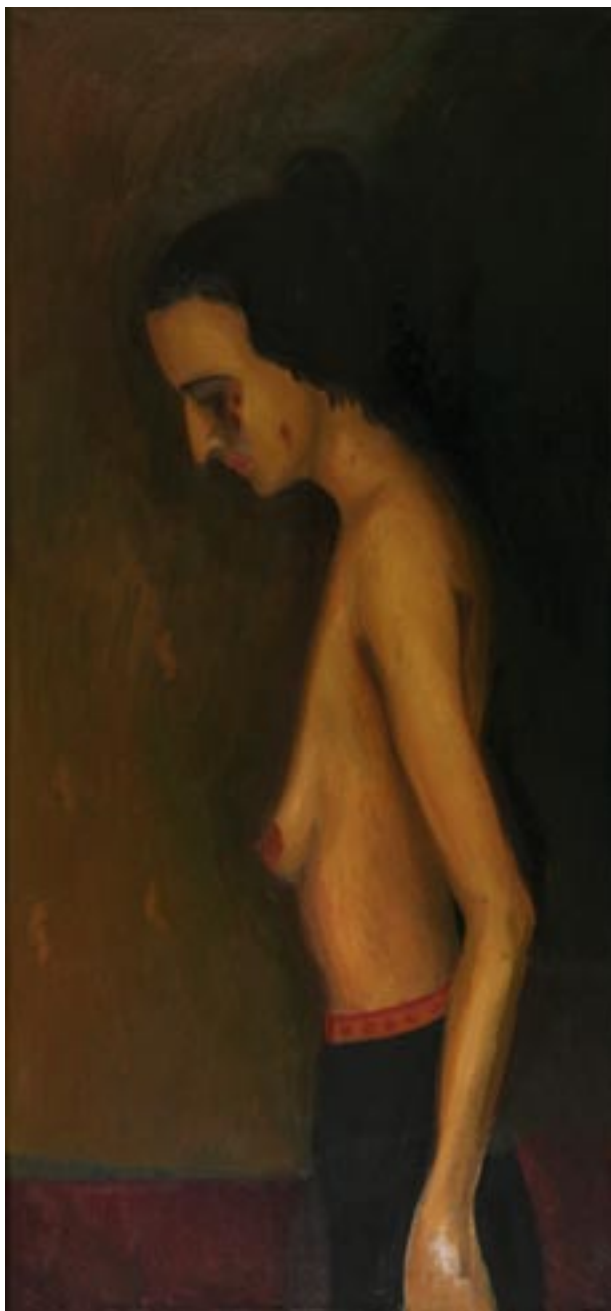

Čarodejnice / The witchies
olej na plátně / oil on canvas | 2002 | 115 x 98 cm

Nokturno / The nocturno

olej na plátně / oil on canvas | 2001 | 140 x 85 cm

Anorektička / The anorexia
olej na plátně / oil on canvas | 2003 | 134 x 64 cm

Zámek / The castle

olej na plátně / oil on canvas | 2002 | 100 x 100 cm

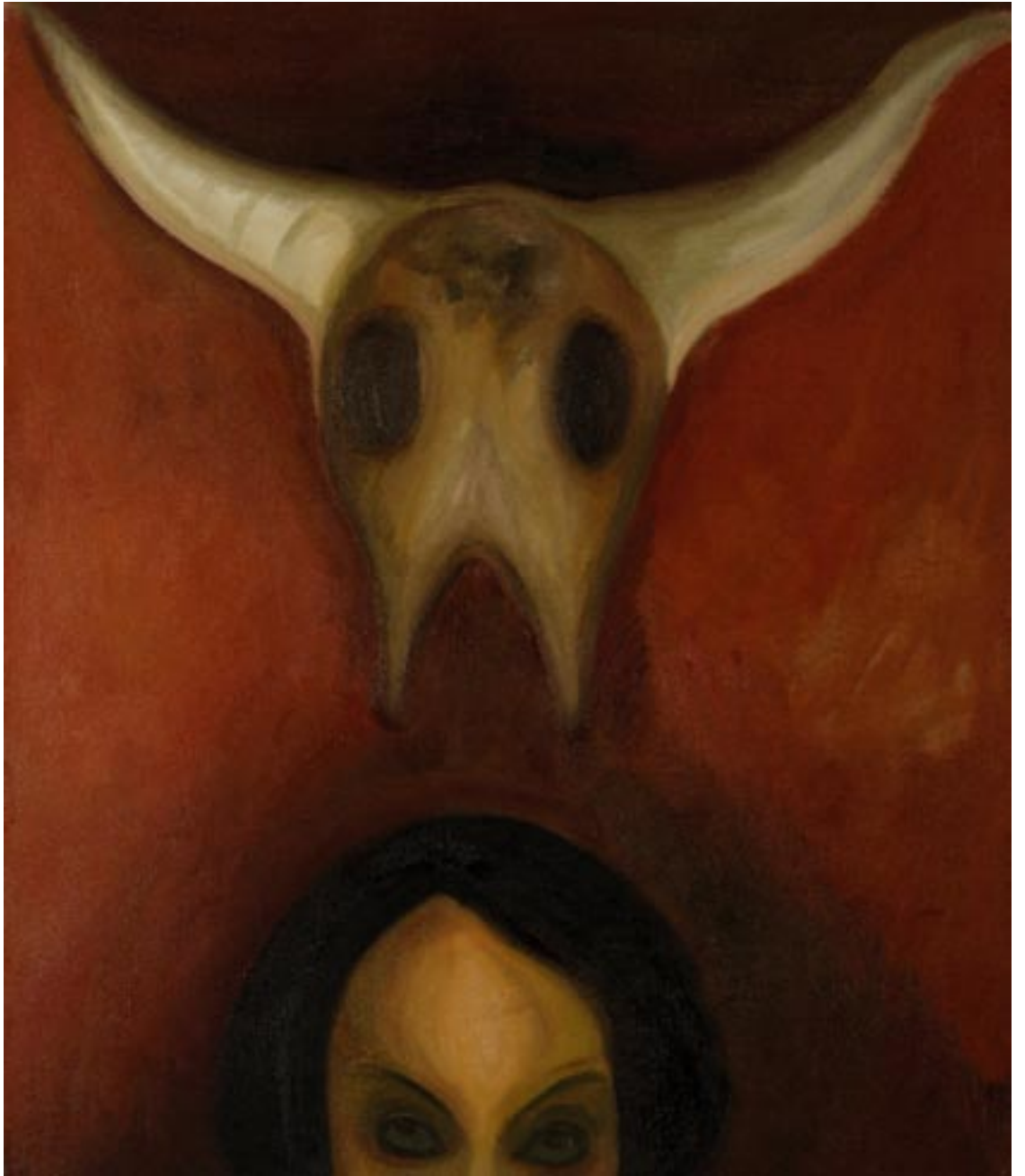

Pod oknem / Under the window
olej na plátně / oil on canvas | 2003 | 120 x 86 cm

Zbitá žena / Beaten woman

olej na plátně / oil on canvas | 2002 | 100 x 65 cm

Dívka s lebkou / The girl with skull
olej na plátně / oil on canvas | 2004 | 82 x 70 cm

Svatebčané / The marriage

olej na plátně / oil on canvas | 2003 | 94 x 114 cm

Pohřeb / The funeral
olej na plátně / oil on canvas | 2004 | 87 x 128 cm

Statek / The farmhouse

olej na plátně / oil on canvas | 2004 | 123 x 110 cm

Za plotem / Behind the fence
olej na plátně / oil on canvas | 2004 | 120 x 100 cm

Po zabíjačce / After pig-killing

olej na plátně / oil on canvas | 2004 | 68 x 114 cm

Mrtvé slepice / Dead chicken
olej na plátně / oil on canvas | 2004 | 81 x 125 cm

Hřbitov / The cemetery

olej na plátně / oil on canvas | 2004 | 101 x 121 cm

Zabíjačka / The pig-killing
olej na plátně / oil on canvas | 2005 | 131 x 111 cm

Anonym / The anonymous

olej na plátně / oil on canvas | 2004 | 131 x 105 cm

Závrať / The vertigo
olej na plátně / oil on canvas | 2004 | 65 x 90 cm

Na Jehle / On Jehla rock

olej na plátně / oil on canvas | 2005 | 129 x 125 cm

Balvany / The stones
olej na plátně / oil on canvas | 2005 | 100 x 145 cm

Funus/The funeral

olej na plátně / oil on canvas | 2005 | 120 x 154 cm

Hory / The mountains
olej na plátně / oil on canvas | 2005 | 96 x 162 cm

Les/The forest

olej na plátně / oil on canvas | 2005 | 102 x 108 cm

Masopust / The carnival
olej na plátně / oil on canvas | 2005 | 120 x 136 cm

Jaroslav Valečka

NAROZEN / BORN: 27. 10. 1972, Praha

STUDIA / STUDIES: 1991–1998 AVU, Praha, (atelier malby prof. Sopka) / Art academy, Prague (studio of prof. Sopko) 1994 Vestlandes Kunstakademi, Bergen 1995 Staatliche Kunstakademie Karlsruhe 1996 Royal academy, Rotterdam

CENY A STIPENDIA / PRICES AND AWARDS: 1993 Stipendium Sorosovy nadace pro současné umění / Scholarship of foundation for contemporary art 1996 Cena Hlávkovy nadace / Hlávka foundation prize 1997 Cena Fondation de Bourgogne / Prize of Fondation de Bourgogne

SAMOSTATNÉ VÝSTAVY / SOLO EXHIBITION: 1997 Obrazy / Paintings, Muzeum Děčín 1997 Obrazy / Paintings, Galerie Merkner, Praha 1998 Obrazy / Paintings, Galerie AVU, Praha (spolu s J. Turnerem) 1998 Obrazy / Paintings, Dům umění, České Budějovice 1999 Kresby / Paintings, Mrtvá ryba, Praha 1999 Obrazy a kresby / Paintings and drawings, Galerie Alternativ, Praha 2000 Obrazy a kresby / Paintings and drawings, Galerie Templ, Mladá Boleslav 2000 Kresby / Drawings, Týnská literární kavárna, Praha 2001 Obrazy a kresby / Paintings and drawings, Mrtvá ryba, Praha 2001 Obrazy / Paintings, Galerie Bayer&Bayer (Haštalská), Praha 2002 Obrazy / Paintings, Hrádek, Kutná Hora (spolu s J. Czesaným / together with J. Czesaný) 2002 Obrazy / Paintings, Galerie Na schodech, Tisá 2002 Obrazy / Paintings, Galerie Mladých, Brno 2003 Obrazy a kresby / Paintings and drawings, Galerie Ve dvoře, Litoměřice 2004 Obrazy / Paintings, Galerie Bayer&Bayer (Montmartre), Praha 2004 Obrazy / Paintings, Galerie Jídla, Česká Lípa 2005 Obrazy / Paintings, Galerie U kostela, Bílina 2005 Obrazy / Paintings, Ústav makromolekulární chemie, Praha 2005 Obrazy / Paintings, Galerie Artkontakt, Brno 2005 Obrazy / Paintings, HVB banka, Valdek, Praha 2005 Obrazy / Paintings, Klicperovo divadlo, Hradec Králové

SKUPINOVÉ VÝSTAVY (VÝBĚR) / GROUP EXHIBITION (SELECTION): 1993 AVU u Hybernů / Art academy At Hyberns, Praha 1994 Žáci prof. Sopka / Jiří Sopko students, Synagoga na Palmovce, Praha 1995 Ausstellung der stipendianten, Lichthalle Karlsruhe, Německo 1995 SBC art competition, Londýn 1996 Festival international des artes de la rue, Salle des marchandes, Dijon, Francie 1996 Nový zákon v umění / New testament in art, Galerie Ambit, Praha 1997 AVU v Mánesu / Art academy in Mánes, Praha 1997 Žáci prof. Jiřího Sopka / Jiří Sopko students, Galerie Respirium, Praha 1998 Diplomanti / The graduates, Národní galerie / national gallery, Praha 1999 Neplánované spojení / An unplanned connection, Mánes, Praha 2000 Zelená / The green, Galerie AVU, Praha 2001 Veletrh umění / Art fair, Výstaviště Letňany, Praha 2002 Art Prague, Praha 2003 281 m², Špálova galerie, Praha 2003 Agua art, Galerie kritiků, Praha 2003 Art Prague, Praha 2003 Perfect tense, malba dnes / painting today, Jízdárna Pražského hradu, Praha 2004 Smíchovský pohled / Smichov underview, Galerie U kamene, Cheb 2004 Art Prague, Mánes, Praha 2004 Žáci a absolventi prof. Sopka / Students and graduates of prof. Sopko, Galerie XXL, Louny 2004 Bylo, nebylo..., pohádkové motivy v českém umění / Once upon a time..., Fairy tales in Czech modern art, Galerie moderního umění, Hradec Králové 2005 Floralie, Galerie české plastiky, Praha 2005 Bylo, nebylo..., pohádkové motivy v českém umění / Once upon a time..., Fairy tales in Czech modern art, Galerie výtvarného umění, Cheb 2005 Art Prague, Galerie Montmartre, Praha 2005 Současné české umění / Contemporary Czech art, Galerie XXL Louny 2005 Romantický horor / Romantic horror, Galerie u prstenu, Praha 2005 Pohled z druhé strany / A view from the other side, Galerie U kostela, Bílina

KATALOGY (VÝBĚR) / CATALOGUES (SELECTION): 1995 SBC Art competition, Londýn / London 1996 Nový zákon v umění / New Testament in Art, galerie Ambit, Praha 1998 Diplomanti / The graduates, Národní galerie / National gallery, Praha 1999 Neplánované spojení / A unplanned connection, Mánes, Praha 2001 Noviny galerie Bayer & Bayer / Gallery Bayer & Bayer newsletter, Praha 2003 Perfect tense, Jízdárna Pražského hradu, Praha 2004 Art Prague, Mánes Praha 2004 Bylo, nebylo..., Once upon a time..., Fairy-tales in Czech modern art., Galerie Moderního umění, Hradec Králové 2005 Bylo, nebylo..., Once upon a time..., Fairy-tales in Czech modern art, Galerie výtvarného umění, Cheb

ČLÁNKY A RECENZE (VÝBĚR) / BIOGRAPHY (SELECTION): 1997 Ein Haus mit rotes Hundwein, Sachsische zeitung 17. 9. 1997 1998 Malíř zajímá architektura v krajině / A painter is interested in architecture in landscape, MF dnes 29.7. 1998 1998 Zdánlivé trýzně / Apparent anguish J. Valečka, J. Ptáček, Atelier 15 / 2001 1998 Obrazy J. Valečky / Paintings of J. Valečka, Zemské noviny 10.9.1998 1999 Neplánované spojení / A unplanned connection, Týden 26.2.1999 2000 Situace na české výtvarné scéně devadesátých let / The situation on Czech art scene at he end of the nineteens, M. Slavická, Atelier 14 / 2000 2001 Valečkova nokturna / Valečka's nocturnos, P. Vaňous Atelier 1 / 2001 2002 Kresby J. Valečky / Drawings of J. Valečka, P. Vaňous, Tvar 4 / 2004 2003 Perfect tense, M. Rakušanová, Atelier 25-26 / 2005 2004 Malíř zapomenutého času / A painter of time lost, N. Klevisová, Hospodářské noviny 11.2. 2005 2004 Zajatec snů nebo hvězd / The captive of dreams or stars, P. Vaňous, Atelier 5 / 2004 2004 Magická malba Jaroslava Valečky / The magical painting of Jaroslav Valečka, R. Janás, Tvar 15 / 2004 2005 Malíř vlastních vizí / His own visions painter, Petr Vaňous, Art revue II / 2005 2005 Krajiny melancholie / Landscapes of melancholy, N. Klevisová, Hospodářské noviny 15.6. 2005 2005 Valečkův svět vampyrů a Raskolnikovů / Valečka's world of vampires and Raskolnikovs, MF dnes 21.12. 2005

KONTAKT / CONTACT: tel.: 0420 257 21 06 92, 0420 737 82 48 95, e-mail: valeckova@tiscalí.cz, internet: www.valecka.wz.cz

Tomos Praha a.s.

- ofsetový tisk
- knihařské zpracování
- zakázkové vazby
- desky na výkresy
- kartonáž
- offset print
- bookbinding works
- binding on demand
- folders for drawings
- packaging

www.tomos.cz

tomos@tomos.cz

JAROSLAV VALEČKA
OBRAZY / PAINTINGS

TEXTY / ARTICLES: Petr Vaňous, Robert Janás

PŘEKLAD / TRANSLATION: Tomáš Jajtner

FOTOGRAFIE / PHOTOGRAPHY: Ondřej Soukup, Matěj Lipavský, Jaroslav Valečka st., Jakub Sýkora

GRAFICKÁ ÚPRAVA / GRAPHIC DESIGN: Jakub Sýkora

TISK / PRINT: Tomos a.s.

ZVLÁŠTNÍ PODĚKOVÁNÍ / SPECIAL THANKS TO: Jan Sekerka

NA TITULNÍ STRANĚ / ON FRONT PAGE: Smuteční pochod / Night Walk | olej na plátně / oil on canvas | 2004 | 93 x 237 cm

NA ZADNÍ STRANĚ / ON BACK PAGE: Madame / Madame | olej na plátně / oil on canvas | 2004 | 100 x 67 cm

